

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžk/22/2019
Identifikačné číslo spisu: 8017200378
Dátum vydania rozhodnutia: 27.10.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:8017200378.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný v právnej veci sťažovateľa (pôv. žalobca): K. Y. Y., bytom R. XX/A, L., právne zastúpený: JUDr. Iveta Rajtáková, advokátka, so sídlom Štúrova 20, Košice, proti žalovanému: Okresný úrad Sabinov, odbor starostlivosti o životné prostredie, so sídlom Námestie slobody 85, Sabinov, za účasti: 1/ Mesto Sabinov, Námestie slobody 57, Sabinov, 2/ Obec Pečovská Nová Ves, Hlavná 33, Pečovská Nová Ves, 3/ Obec Ražňany, Ražňany č. 235, 4/ Obec Červená Voda, Červená Voda 28, 5/ Obec Drienica, Drienica č. 168, 6/ Obec Jakobovany, Hlavná 24/13, Jakobovany, 7/ Obec Šarišské Michal'any, Kpt. Nálepku 42/18, Šarišské Michal'any, 8/ Obec Jakobany, Jakobany č. 83, 9/ Obec Olejníkov, Olejníkov č. 44, 10/ ORKUCANY, s.r.o., Bernolákova 270, Sabinov, 11/ K. Y. Y., T. XX, L., 12/ X. Y., Y.I. X, L., 13/ U. Y., R. XX, L., 14/ U. Y., T. X, L., 15/ Y. T., Y. L. XX, L., 16/ R. T., Y. L. X, L., 17/ X. Y., R. A. XX, L., 18/ Y. T., R. XX, L., 19/ R. U., Y. XX, L., 20/ Y. R. H., V. XX, L., 21/ R. L., V. XX, L., 22/ Y. Š., T. XX, L., 23/ L. J., V. XXX/X, L., 24/ V. Š.K., F. X, L., 25/ Y. Y., V. XX, L., 26/ E. S., F. X, L., 27/ C. T., T. XX, L., 28/ Y. L., T. XX, L., 29/ T. F., L. Z. XXX/X, L., 30/ R. T., Y. XX/XX, L., 31/ R. T., V. XX, L., 32/ L. T., V. X, L., 33/ T. V. Q., Y. XX, L., 34/ Lesoochranárske zoskupenie VLK, Tulčik č. 183, 35/ Lesoochranárske zoskupenie VLK Čergov, Tulčik č. 183, 36/ Pozemkové spoločenstvo Orkucany, Jarkova 52, Sabinov, o všeobecnej správnej žalobe, o kasačnej sťažnosti proti výroku uznesenia Krajského súdu v Prešove č. k. 3S/29/2017-128 zo dňa 14. marca 2019 o náhrade trov konania, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 3S/29/2017-128 zo dňa 14. marca 2019 v časti výroku o náhrade trov konania z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

Krajský súd v Prešove napadnutým uznesením podľa § 99 písm. g) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny

súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „S.s.p.“, resp. „Správny súdny poriadok“) konanie o všeobecnej správnej žalobe proti rozhodnutiu žalovaného číslo: OU-SB-OSZP-2017/00143-022-Št/EIA zo dňa 27. apríla 2017 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) zastavil konštatujúc, že dňa 27.06.2017 bola na tamojšom súde podaná žaloba žalobcu Lesoochranárske zoskupenie VLK, občianske združenie, v zastúpení JUDr. Ivety Rajtákovvej, ktorá smerovala proti preskúmanému rozhodnutiu, pričom bolo zistené, že rozsudkom zo dňa 12.04.2018 č. k. 1S/28/2017-94 krajský súd zrušil preskúmané rozhodnutie a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

1. O trovách konania rozhodol podľa § 170 písm. b) S.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

II.

A)

2. Proti uzneseniu krajského súdu uvedenému v záhlaví tohto rozhodnutia v časti náhrady trov konania podal sťažovateľ včas kasačnú sťažnosť, v ktorej namietal nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom.

3. Sťažovateľ je toho názoru, že pokiaľ bolo preskúmané rozhodnutie pre nezákonnosť zrušené, žalovaný vydaním nezákonného rozhodnutia, ktoré bolo v inom konaní správnym súdom ako nezákonné zrušené v dôsledku čoho odpadol dôvod konania pred správnym súdom, zaviniť zastavenie konania. V prípade, že by došlo k spojeniu vecí na spoločné konanie, mal by právo na úplnú náhradu trov konania. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhol, aby kasačný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

B)

4. Vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žalovaný poukázal na to, že žalobca v konaní pred krajským súdom pod sp. zn. 1S/28/2017 (v ktorom bolo preskúmané rozhodnutie zrušené) bol zastúpený rovnakým právnym zástupcom ako sťažovateľ, t. j. JUDr. Ivetou Rajtákovou, čo podľa žalovaného javí prvky zneužitia práva. Ďalej uviedol, že nezaviniť zastavenie konania. V súdnej praxi sa za procesné zavinenie považuje taký úkon účastníka, ktorý viedol k zastaveniu konania, pričom žalovaný v dotknutom konaní taký úkon neurobil.

III.

Právne názory kasačného súdu

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej ako „Najvyšší súd“) konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou (§ 442 S.s.p.) a včas (§ 443 S.s.p.) kasačný súd preskúmal v rozsahu dôvodov podanej kasačnej sťažnosti uznesenie v napadnutej časti a jednomyseľne (§ 139 ods. 4 S.s.p.) si osvojil záver, že napadnuté uznesenie v časti výroku o náhrade trov konania je v zmysle § 462 ods. 1 S.s.p. potrebné zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

6. Zo spisového materiálu vyplýva, že napadnutým uznesením bolo zastavené konanie o správnej žalobe sťažovateľa podľa § 99 písm. g) S.s.p., nakoľko preskúmané rozhodnutie, bolo rozsudkom krajského súdu zo dňa 12.04.2018 č. k. 1S/28/2017-94 (t. j. v inom konaní) zrušené a vec bola vrátená žalovanému na ďalšie konanie.

7. Predmetom konania na kasačnom súde bol výrok uznesenia krajského súdu o trovách konania, ktorým účastníkom konania nebolo priznané právo na ich náhradu. Sťažovateľ namietal nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom.

Podľa § 170 S.s.p. žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak

- a) žaloba bola odmietnutá,
- b) konanie bolo zastavené,
- c) konanie bolo začaté na základe žaloby prokurátora,
- d) ide o konanie o kompetenčnej žalobe.

Podľa § 171 ods. 1 S. s. p. ak niektorý z účastníkov procesne zaviniť odmietnutie žaloby alebo zastavenie konania, správny súd prizná trovy konania ostatným účastníkom.

8. Vo všeobecnosti platí, že náhradu nákladov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada nákladov konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím súdu tomu, kto ich vznik zaviniť. Ustanovenie § 171 S.s.p. vyjadruje zásadu procesnej zodpovednosti, ktorá sa uplatňovala aj podľa doterajšej právnej úpravy (§ 146 ods. 2 O.s.p.). Ak niekto z účastníkov konania zaviniť trovy konania, môže byť zaviazaný na ich náhradu. Rozhodnutie o nepriznaní trov konania žiadnemu z účastníkov pri zastavení konania, ktoré je upravené v § 170 S.s.p. (predtým v § 146 ods. O.s.p.) sa na rozdiel od § 171 aplikuje v prípadoch, kedy nie je možné objektívne zistiť, kto zastavenie konania zaviniť. Použitie § 171 ods. 1 S.s.p. teda vyžaduje zodpovednosť za zavinenie účastníka, ktorého procesný úkon mal za následok zastavenie konania. Otázka zavinenia sa však hodnotí iba podľa procesného výsledku. Procesné zavinenie spočíva vo vzťahu výsledku chovania žalovaného k požiadavkám žalobcu uvedených v žalobnom návrhu. Predpokladom pre vyslovenie povinnosti nahradiť trovy je jednak dôvodne podaný návrh, ale tiež chovanie žalovaného, pre ktoré sa stal návrh po jeho podaní bezdôvodným. Kasačný súd dodáva, že tieto zásady náhrady trov konania boli uplatňované súdnou praxou aj podľa predchádzajúcej právnej úpravy a zostávajú zachované aj v podľa nových procesných kódexov.

9. Súčasná právna úprava nemá osobitné ustanovenie týkajúce sa náhrady trov konania v prípade zrušenia žalobou napadnutého rozhodnutia správnym súdom v inom konaní (na základe správnej žaloby iného, zo subjektov oprávnených na jej podanie), a preto je nutné na daný prípad aplikovať ustanovenia obsahovo a účelovo najbližšie. V prejednávacom prípade sa kasačný súd stotožňuje s argumentáciou sťažovateľa, že túto procesnú situáciu možno podradiť pod zavinenie žalovaného v zmysle § 171 ods. 1 S.s.p.

10. Podľa názoru kasačného súdu v konaní bolo preukázané, že zastavenie konania procesne zaviniť žalovaný, keď zastavenie konania bolo odôvodnené neskorším zrušením preskúmaného rozhodnutia na základe správnej žaloby iného, zo subjektov oprávnených na jej podanie. Je pravdou, že v prejednávacom prípade to nebolo konanie resp. chovanie samotného žalovaného po podaní žaloby, ktoré má za následok, že odpadol dôvod na pokračovanie v konaní, avšak ak bolo preskúmané rozhodnutie zrušené v rámci iného konania o správnej žalobe správnym súdom, ktorého závery sú pre žalovaného záväzné, sú splnené podmienky na rozhodnutie podľa § 171 ods. 1 S.s.p., navyše ak v rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 1S/28/2017-94 zo dňa 12. apríla 2018 je konštatované pochybenie žalovaného. Súdne konanie bolo zastavené vzhľadom na zrušenie preskúmaného rozhodnutia v inom správnom súdnom konaní, po podaní správnej žaloby, čím bol dosiahnutý žalobou žiadaný výsledok. Rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 1S/28/2017-94 zo dňa 12. apríla 2018 sa stalo správne súdne konanie bezpredmetným. Nemožno preto prisúdiť zavinenie zastavenia konania žalobcom a ani vysloviť, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

11. Kasačný súd nepovažuje za dôvodnú argumentáciu žalovaného, že konanie žalobcu obsahuje prvky zneužitia práva, keď sťažovateľ bol v predmetnom konaní zastúpený rovnakým zástupcom ako žalobca v konaní pod sp. zn. 1S/28/2017. Podanie správnej žaloby proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy nie je limitované využitím tejto možnosti ostatnými aktívne legitimovanými subjektmi, pričom nie je vylúčený ani výber rovnakého právneho zástupcu. Nevyužitím dostupných prostriedkov ochrany práv a právom chránených záujmov (spoliehajúc sa na to, že správnu žalobu proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy podá niektorý z účastníkov konania) by sa žalobca vystavil riziku zmeškania lehoty na ich

využitie. V obdobných prípadoch sa z hľadiska hospodárnosti konania ako najvhodnejším opatrením javí byť rozhodnutie o spojení vecí na spoločné konanie podľa § 65 S.s.p., čo však krajský súd neurobil.

12. Kasačný súd má za to, že správny súd otázku náhrady trov konania nesprávne právne posúdil ak iba s poukazom na § 170 písm. b) S.s.p. rozhodol o ich nepriznaní účastníkom konania. V ďalšom konaní bude jeho povinnosťou rozhodnúť o náhrade trov konania pred krajským súdom, ako aj o náhrade trov kasačného konania s prihliadnutím na konkrétne naznačené okolnosti veci v súvislosti so zastúpením a súvisiacimi účelne vynaloženými nákladmi.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok (§ 438 v spojení s § 439 S.s.p.).